

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Alexandra Benedict
CHRISTMAS MURDER GAME

Copyright © Alexandra Benedict, 2021

Originally published in the English language in the UK by Bonnier Zaffre,
an imprint of Bonnier Books UK Limited, London.

The moral rights of the Author have been asserted.

Translation Copyright © 2023 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04984-8

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

ALEKSANDRA
BENEDIKT

NA VEČERI
SA
UBICOM

Prevela Jelena Krstanović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2023.

Za Gaja i Veriti, moj dom

Igre

Prva igra: Dvanaest dana asocijacija

Tragovi u knjizi otkrivaju se svakog od dvanaest dana Božića, pa sam u odgovarajući odeljak knjige umetnula dvanaest asocijacija na zimu i božićne i novogodišnje praznike.

Prvi dan Božića – nađite „*Čarape sa imenima*“.

Drugi dan Božića – nađite „*Sneg toliko dubok*“.

Treći dan Božića – nađite „*Držim glavu visoko*“.

Četvrti dan Božića – nađite „*Na zidu kamena sova*“.

Peti dan Božića – nađite „*Srebrni poslužavnici otklopljeni*“.

Šesti dan Božića – nađite „*Pismo od mame*“.

Sedmi dan Božića – nađite „*Ruke crvene i promrzle*“.

Osmi dan Božića – nađite „*Svila posuta zvezdama od šljokica*“.

Deveti dan Božića – nađite „*Otisci nestaju pod naletom snega*“.

Deseti dan Božića – nađite „*Zagonetke obmotane oko kockica šećera*“.

Jedanaesti dan Božića – nađite „*Snegom prekrivene žalosne vrbe*“.

Dvanaesti dan Božića – nađite „*Kolač za dvanaestu noć*“.

Neke asocijacije je lakše pronaći od drugih.

Druga igra: Naslovi dela

Naslovi mojih omiljenih dvanaest misterija u seoskim kućama, sa radnjom smeštenom na Božić, posejani su kroz čitavu knjigu. Možete li sve da ih pronadete?

Srećno!

*Da kažem svoju tajnu? Ne ja, veruj;
Možda jednog dana, ko zna?
Ali ne danas; ledi, i duva i sneg pada,
A ti si previše radoznao: fuj!
Hoćeš da je čuješ? važi:
Samo, moja tajna je moja i neću da je kažem.*

Zima: Moja tajna, Kristina Roseti

● PORODIČN ARMITI

KAPETAN HENRI
(HARI) ARMITIŽ
1910–1970

MARIJANA
ARMITIŽ
1959–2001

? – ?

LILIJANA
ARMITIŽ
1963–2021

ROBERT
FEDERS
1965–1995

LILI VAJOLET
ARMITIŽ
1989–

SARA
ARMITIŽ
FEDERS
1991–

GREJ
ARMITIŽ
FEDERS
1994–

O STABLO DŽOVIH

VAJOLET HARPER
1924–2003

EDVARD
ARMITIDŽ
1962–2002

VERONIKA
VOKER
1965–2002

TOMAS
ARMITIDŽ
1991–

REJČEL
ARMITIDŽ
1993–

HOLI
VELS
1998–

RONI
ARMITIDŽ
1994–

FILIPA
KARTRAJT
1991–

BEATRIS
ARMITIDŽ VELS
2019–

SAMJUEL
ARMITIDŽ
2017–

24. decembar

Badnje večē

PRVO POGLAVLJE

Sneg pada. Naravno da pada. Ništa ovde neće biti lako.

Lili pritiska čelo na hladan prozor, zamotana u jorgan. Četiri je ujutru, a ona ne može da spava. Ulična svetla bacaju zlatne prstenove na Ketford haj strit. Pahuljice se plešući spuštaju sa neba. Dva tipa posrću sredinom puta, zagrljeni, i viču: „Božić je!“ Lisica svetlucavih očiju beži od njih.

Nekada bi od uzbuđenja ležala budna na Badnje večē. Ali Lili više ne veruje u Deda Mraza. Ne veruje ni u koga otkako je mama umrla. A danas mora da se vrati na mesto gde je ona umrla.

Lili navlači duks sa kapuljačom preko glave i ustaje iz kreveta. Pro-bija se između stalaka sa kostimima do svoje malene dnevne sobe. Pa, prethodni stanar ju je zvao sobom za život. Lili zapravo ne *živi* nigde. Ovo je njena radna soba. Pretrpana je uštirkanim pamukom i somotom; koncem, paspulima i trakama; kutijama perli, fišbajcima i čelikom. Njena šivaća mašina čeka pored prozora. Papirni šnit haljine u komadima leži na podu, kao silueta tela na mestu zločina.

Nije baš neki dom, ali barem ne mora da deli kuću. Potrebni su joj čvrsti zidovi između nje i drugih ljudi. A nedostatak prostora je dobar razlog da ne dovodi nikoga, čak i ako je usamljena. U svakom slučaju, to je ono što Lili govori sebi.

Izbegavajući gomile materijala, gazi sa jednog na drugi otkriveni delić tepiha, idući do kuhinje u uglu sobe. Ako kuhinjom može da se

nazove kamperski rešo, toster i mikrotalasna. Pristavlja čajnik i stavlja u šolju kesicu čaja, a zatim izvlači kofer ispod kutije tila. Šta da ponese za Božić u seoskoj kući koju mrzi? Toga nema u maloprodaji. Dobro je da šivenjem odeće zarađuje za život.

Pošto je napunila neseser, a korsete i haljine složila u kofer, Lili seda na jedinu fotelju da pije čaj. Tek sada dozvoljava sebi da razmišlja o putovanju koje je pred njom. O rođacima koje će morati da vidi. O samoj kući pod imenom Poslednja igra.

Sama pomisao na to mesto čini da joj srce zalupa kao njena šivaća mašina u punoj brzini, pa uzima svoju najskoriju narudžbinu i počinje da veze rukom. Sa svakim pokretom igle, svakim urađenim satenskim bodom, Lili se smiruje. Srce joj se vratilo na spori hod. Možda bi trebalo da ostane u stanu dok ne prođe Božić. Da uopšte ne ide nigde. Da se vrati u krevet sa kutijom kekisa i da se sakrije od praznika. To bi je poštedelo mnogo vožnje i, još važnije, zadržalo bi bol koju je u svojoj glavi smestila iza zidova i zaključanih vrata.

Ali, ako ne ode, izneveriće tetku Lilijanu. Ponovo.

Lili spušta ruku i vadi koverat iz tašne. Gladi ga. Prelazi preko ovalnih slova ispisanih rukopisom njene tetke. Kad izvuče pismo iz koverta, papir je mek i gladak kao koža tetke Lilijane napuderisana prahom ruže. Još uvek miriše na osnovne note njenog *kalvin klajn* parfema – *Istina*.

Najdraža Lili,

Nadam se da nikad nećeš morati da pročitaš ovo pismo, jer ako ono sada leži u tvojim rukama, onda sam mrtva. Tvojim staroj prijateljici Izabel Sterling poverila sam zadatak da se postara da dobiješ ovo ako umrem pre nego što počne Božićna igra. Bojim se da hoću. Nadam se da potpuno, sramno grešim na tu temu. Ali mislim da ne grešim.

Dakle, ovo je moja polisa osiguranja, koju je dostavio moj advokat. Znam da ne želiš da dođeš u Poslednju igru, niti da igraš blesave igre za razonodu. Znam da te nimalo ne zanima da naslediš kuću, iako silno želim da bude tvoja. Ali imam još

Na večeri sa ubicom

jedan razlog zašto te molim da učestvuješ u igri. Vreme je da saznaš istinu, a igra je način na koji ću da je otkrijem.

Ako to nije dovoljan razlog, daću ti jedan delić slagalice. Tvoja majka je nepravедno ubijena. Eto. Rekla sam. Znam da ćeš imati mnogo pitanja, a odgovori će doći. Oni će biti tu, u svakoj zagonetki: početak i kraj svega što proganja našu porodicu tolike godine. Najhladniji slučajevi. Svaka zagonetka, sem jedne, poruka je za tebe. Poslušaj ih. Reči mrtve žene ne mogu se zanemariti, obezvređiti, ni odbiti.

Nisam imala hrabrosti da istupim i kažem šta se desilo Marijani – tvojoj mami, mojoj divnoj, genijalnoj starijoj sestri – jer sam i ja činila zlo. Možda ćeš ti imati više hrabrosti. Možda ćeš imati snage da pevaš. Nadam se da hoćeš. Uvek si bila voljena, znaš. Znam da ne voliš da pričaš o mami, ali ona te je mnogo volela i nije te napustila. Nikada te ne bi napustila. Tako mi je žao što to tada nisam mogla da dokažem.

Molim te, idi u Poslednju igru i igranj se ovog Božića. Bićeš dobro zbrinuta. Unajmila sam kućepaziteljku, ali sem toga, tamo ćeš da budeš ti, tvoji rođaci i njihovi partneri, ako ih imaju. Neće to biti veselo okupljanje, ali je bitno da budeš tamo. To je moja poslednja želja. Koliko je to grozno? Pokojnica traži uslugu od svoje miljenice. I to je grozno. Nemoj da kažeš Sari i Greju. Da nisam mrtva, stidela bih se.

Tvoja majka i ja smo te toliko naučile, kao i baka. Traži sećanja iz prošlosti koja mogu da ti pomognu da rešiš zagonetke i ono što se dogodilo Marijani. Bojim se da ćeš morati da se setiš svega. Stvarno se bojim. Za sebe i za tebe. Ne veruj NIKOME od svojih rođaka, za njihovo dobro, kao i za tvoje. Znanje može da odvede u smrt. Moraćeš da sačuvaš i tu tajnu, koju naslućujem da kriješ. Želim da ti dam slobodu, Lili. Da ti pomognem da pobegneš od sopstvenih zidova. Vreme je da uzmeš to šaranje i preneseš ga u stvarni svet. Odbaci te korsete i što f. durbinom ne možeš da vidiš – veliki tragovi su skriveni među malima.

Aleksandra Benedikt

Moraćeš da se prisetiš koliko si zapravo dobra u ovome. Nema više skrivanja.

To što sam te usvojila bila je najbolja stvar koju sam ikada uradila. Nadam se da je ova igra sledeća najbolja stvar.

Zauvek te voli tvoja tetka i pomajka,

Lilijana Armitidž Feders

Lilino srce kao da se rasparalo po šavovima. Mora da ode. I to brzo. Ako u Londonu pada sneg, možete se kladiti da će do večere biti smetova u Jorkširu.

DRUGO POGLAVLJE

Naravno, dok je ona stigla do Dejlsa, bio je dubok sneg. Ne ona slikovita vrsta snega – niti meke pahuljice koje sleću na jezik kao perca od peperminta – ovo su velike bele grudvice koje vitlaju ka vetrobranu. Lili podešava brisače da rade duplo brže, ali je i dalje kao da vozi u vrtlog. Ne vidi kuda ide. A to se ne odnosi samo na mećavu.

Svetlost već bleđi. Pola tri je, a nebo je hladne tamnoplave boje plamenova koji golicaju božićni puding. Jorkširski putevi ne pomažu – uski kao arterije, sa živicom koja zadire na put kao loš holesterol. A onda je tu i drveće, koje šapuće i šuška iznad nje i zbijenih krošnji spletkari.

Poslednji put kad je Lili bila na ovom putu, išla je u drugom smeru. Imala je dvanaest godina i vozila se iz Poslednje igre, kako je mislila, poslednji put. Da je Lili verovala u duhove, bilo bi drugačije, zauvek bi vrebala njenim hodnicima, pokušavajući da pronađe duh svoje majke. Ali ona ne veruje u duhove, niti u bilo šta drugo.

Dok skreće iza ugla, izjuri košuta. Gazeći kočnicu, ona pokušava da spreči da auto sleti u stranu dok vreme curi. Zeleniš se kovitla oko nje. Čuje škripu, ali ne može da kaže da li je od nje, od točkova ili od košute. Ako je ovo to, kraj, možda bi joj bilo lakše da digne ruke sa volana i zatvori oči.

Ne.

Steže volan i upravlja dalje od drveta koje je čeka raširenih ruku. Ona sada ima obaveze, a deo njih uključuje povratak u Poslednju igru.

Kad se auto zaustavi, nema ni traga od košute. *Molim te, nemoj da budeš mrtva*, govori u sebi dok izlazi napolje. Srce joj lupa dok se

saginje da proveriti ispod šasije. Ništa. Nema ni srceparajućih ostataka na točkovima. Izdiše i u isto vreme čuje frktavi izdah iz žbunja. Košuta je među drvećem sa strane auta. Njeno lane stoji pored nje, sa načuljenim ušima.

Košuta zuri u Lili, a ona joj uzvraća pogled. Sneg im obema pada po glavi. Košuta trepće i zatim odlazi, a njeno lane je prati. Dah im se magli kao duh. Ona posmatra dok obe životinje ne nestanu u drveću, sigurne.

Dok se Lili vraća u auto, primećuje pahulje na rukavima. Zupčaste, srebrne u polumraku, pretvaraju crne rukave njenog kaputa u stimpank verižnjaču. Javlja joj se slika kako za svoju prvu kolekciju šije haljinu sa korsetom od armiranih pahulja, i kako stoji na pisti sa vojskom manekenki koje nose modu Lili Armitidž.

Zatim briše tu misao, kao vetrobransko staklo jelenskom kožicom. Naučila je da ne štrči, ni u poslu, ni na drugi način. Držaće se istorijskih kopija po kojima je poznata. Ne ističi se. Ne govori glasno. Ostani u senci i onda ne mogu da te vide.

Vozeći dalje, auto kašljuca i brekće kao da mu je nešto u grlu. Ona potapše volan. „Možemo mi to“, kaže. Nada se da je auto ubeđen više od nje. „Nema još mnogo.“ I ne bi trebalo da bude. Sela, sa po jednim preostalim pabom, sve se više udaljavaju. Zašto su seoske kuće razbacane usred nedođije? Verovatno zato što su plemići koji su tu živeli posedovali ceo kraj i želeli da izbegnu običan narod. Ona zamišlja nekadašnje vlasnike Poslednje igre kako stoje pored ulaznih vrata i gledaju na svoju zemlju sa vrha brda, dok su farmeri zakupci daleko ispod – pčele radilice koje se drže na odstojanju da kraljici ne bi smetalo njihovo zujanje.

Lili više voli London, ili bilo koji drugi grad u kome je živela. Uvek ima nešto da se sluša, čak i kad su to sirene koje se oglašavaju jednako redovno kao i zvono kapele u Poslednjoj igri. I nikad niste odsečeni od ljudi, barem ne na isti način. Ona može da odluči da se izoluje u gradu, da se zaglavi sa krojem za šivenje, da ne vidi nikoga danima. Ovde vam sneg ne ostavlja drugi izbor nego da ostanete u mestu. Nekada je volela snežne dane u Poslednjoj igri, da trči po lavirintu, još

težem za snalaženje kad zabeli, i da sluša tišinu koju donosi mećava. Sada joj se grlo steže pri pomisli da je unutra zatvorena sa svojom porodicom.

Zbog toga, kad je tetka Lilijana poslala pozivnicu za Poslednju igru, Lili je odbila. Nije je zanimalo da igra poslednju Božićnu igru da bi videla ko će osvojiti vlasnički list.

Ali onda je, pre mesec dana, Lilijana umrla, a dva dana kasnije je stiglo njeno pismo. Sve se promenilo. Osećanja za koja je mislila da ih je potisnula dovoljno duboko da više nikad ne isplivaju na površinu izronila su poput prošlogodišnje kvrgave i zaboravljene narandže sa dna božićne čarape. Povratak na mesto gde je sve počelo samo bi pogoršao sve.

Čak ni navigacija ne želi da je uputi ka kući. Sa gotovo nikakvim signalom, stalno koči i odbija da se ažurira dok ona nastavlja da vozi. Zbog toga, ona ugleda bordo znak za HOTEL POSLEDNJA IGRA tek kad prođe pored njega. Srce joj zakuca brže. Ovo je prvi put da je vidi kao hotel. Dok je živela u Poslednjoj igri, to je bio konferencijski centar koji je vodio ujak Edvard uz pomoć tetke Lilijane i mame. Edvard je dugo sanjao da je pretvori u otmeni hotel, ali se njegov san ostvario tek nedavno, kad je umro. Pouka priče – nemojte da imate snove i nemojte nikada da dozvolite da se ostvare.

Proći će još pet minuta pre nego što pronađe mesto da okrene, a svaki od tih minuta ona se pita da li bi trebalo da se vrati u London. I sada je vreme da donese tu odluku. Nalazi se na kapiji Poslednje igre, koja zatvara put na imanje. Kako se kapija otvara, porodični grb izliven u bronzi razdvaja se po sredini. Ne moraš da ostaneš, govori ona sebi dok prolazi. Možeš da odeš bilo kad. U retrovizoru, kapija se čvrsto zatvara za njom.

Auto stenje i ukopava se duboko, kao i ona, dok kreću uz brdo. Zaboravila je koliko je strmo, ali ipak, nikad pre nije morala da vozi uz to brdo u petnaest godina starom *miniju*, čije je vešanje spadalo sa svakom od tih godina.

Šuma koja okružuje imanje se pribija, kao da pokušava da pilji kroz prozore auta. Igrala se među tim drvećem sa Tomom i Ronijem,

dvojjicom rođaka. Razigrane slike gacanja po potoku nestaju, dok nagib blatnjave padine popušta i ona se zaogrće šljunkom. Šuma se povlači, kao da se boji da ide dalje.

Ona odvozi na pošljunčani kružni prilaz. Svaki zvuk kamenčića koji se miču ispod guma budi novo sećanje – donose kući ogromnu božićnu jelku na krovu maminog auta; njeni rođaci dolaze da provedu zabavno leto; nemo vozilo hitne pomoći odvozi telo njene mame.

Auto ispušta grleni uzdah olakšanja dok se zaustavlja. Lili, međutim, zadržava dah. Podiže ramena kao da može da ih sakrije iza ušiju. Stiska šake u pesnice. Ne može da pogleda kuću, ne još, ali svejedno oseća njeno prisustvo. Poslednja igra se nadvija na rubu njenog perifernog vida, kako to svakodnevno čini otkako je otišla pre toliko godina.

Treba joj svaki delić snage da ne okrene auto. Umesto toga, Lili vadi iz džepa tetkino pismo i ponovo ga čita.

Onda zatvara oči i zamišlja kad ju je poslednji put videla. Bilo je to nekoliko nedelja pre nego što je umrla. Bile su u čajdžinici *Orchard*, na dva minuta hoda od kuće u kojoj je Lilijana živela otkako se iselila iz Poslednje igre, kad je Lilina mama umrla. Prihvatila je poziciju na svom matičnom univerzitetu, Kler koledžu, usvojila je Lili, i sa Sarom i Grejem, svojom biološkom decom, odvela je u Grančester. Izašle su na ručak da proslave tetka Lilijanin odlazak u penziju sa pozicije šefa katedre za engleski jezik na Kembridžu. Barem je Lili mislila da su zato tamo.

Lilijana je na pogačicu natrpala toliko putera, džema, pavlake i voća, da se ona srušila pre nego što ju je prinela ustima. Toliko se smejala da je prosula jabukovaču po suknji od tvida. Otresla ju je i rekla glasno: „Zato treba da praviš korsete od tvida, draga, otporan je na najgore fleke.“

„Nema mnogo istorijskih haljina od tvida, teta Lil.“

„Trebalo bi da kreneš dalje od svega toga, Lili“, rekla je njena tetka. „Prerađivanje tuđih dela teško da je umetnost. Nije kao da stvarima daješ novu čar. Zar ne misliš da je vreme da uradiš nešto sa svojim životom?“